

ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΗΝΟΥ

ΤΟ ΡΟΛΟΪ ΤΟΥ ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟΥ

"Όταν, στά παλιά χρόνια, χτίστηκε ο περίφημος τρούλλος της μητροπόλεως του Στρασβούργου, οι άρχοντες τις πόλεως απεράσιαν να στείλουν τον ψηλό πύργο του κομπαναριού μ' ένα ρολοί που να είνε ασήκωτο και που καμιά άλλη πόλις του κόσμου να μὴ ἔχη ὁμοίο. Εἰδοποιήσαν λοιπὸν σχετικῶς ο' ὅλες τις γύρω πολιτείες, μὰ κανέναν ἀπ' τοὺς μεγάλους ρολογάδες τῆς ἐποχῆς δὲν τομῶσε ν' ἀναλάβῃ ἕνα τέτοιο ἔργο.

"Ἐτοί ο' καιρὸς περνοῦσε και οἱ ἄρχοντες τοῦ Στρασβούργου ἄρχαν ν' ἀπελιπίζονταν ὅτι θ' ἀποκίθουν ποτὲ τὸ ποθτὸ ρολοί, ὅταν μιά μέρα παρουσιάστηκε ἀφῆνι μπροστά τους ἕνας γέρος ρολογάς πού τὸν ἔλεγαν Ἰσαάκ Χάμπριχ. Ὁ γέρος αὐτός εἶχε ἐρθῆ ἀπὸ μιά πολύ μακρὴν χώρα. Παρουσιάσθηκε στὸν ἄρχοντα, ρώτησε τὶ πῶς ἔδιναν γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ρολοιοῦ καὶ ἀνέλαβε νὰ τὸ φτιαξῇ. Ὅα ἕταν, ὅπως τοὺς εἶπε, ἕνα ρολοί πού σὲ κανένα μέρος τοῦ κ' μου δὲ θά βρισκόταν ἄλλο ὁμοίο του. Οἱ ἄρχοντες δέχθησαν καὶ ὁ γέρο-τεχνίτης ἄρχισε ἀμέσως τὴν κοπιαιτικὴ του ἐργασία.

"Ἐργάσθη ἀδιάκοπα χρόνια δόλοχροα και ὅταν ἐπὶ τέλους τελίωσε, ὅλοι ὅσοι εἶδαν τὸ ρολοί, νόπιοι και ἔξνοι, ἔμειναν κατὰ-πληκτοι γιὰ τὴν τελειότητα τοῦ πολυπόλου μηχανισμοῦ του.

Τὸ ρολοί ἐκείνο ἔδειχνε ὄχι μόνον τις ὥρες, τίς μέρες και τοὺς μῆνες, ἀλλὰ ἔδειχνε ἀκόμη καθε μέρα τὴν ὥρα τῆς ἀνατολῆς και τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, τίς φάσεις τῆς σελήνης, τίς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου και τῆς σελήνης. Στὴ μέση τοῦ πίνακος ἦταν ἕνα ἀγαλματάκι τοῦ Ἐρμῆ, ὁ ὁποῖος μὲ ἕνα μπασοῦνι πού κρατοῦσε στὸ χέρι ἔδειχνε ὅλες τίς ἀστρολογικῆς μεταβολές.

Τὸ ρολοί εἶχε και πολλοὺς ἄλλους ἐφευρεσάτους συνδυασμοῦ, ἀπ' τοὺς ὁποῖους ἐκείνος πού προκάλεσε τὸ μεγαλεῖο του θαυμασμοὶ ἦταν ὁ ἔξῃς: Δίπλα στὴν καμῆνα πού ὀριμάνει τίς ὥρες ἦταν ἕνα ὁμοίωμα τοῦ θανάτου, τὸ ὁποῖο, ἕνα λεπτό προτομὴ ἔρθη ἢ σιγμῇ νὰ σημάνῃ τὴ ὥρα, πληρίαζε γιὰ νὰ πιάσῃ τὸ ρολοῖ και νὰ σημάνῃ αὐτὸ τὴν ὥρα. Ἀλλὰ ἀμέσως φανεροῦνταν ἕνα ἄλλο ἀγαλματάκι, τὸ ὁμοίωμα τοῦ Σπύτηρος, τὸ ὁποῖο παραμεινίζοντας τὸ θάνατο, σήμαινε αὐτὸ τίς ὥρες.

"Ὅλες οἱ κάτοικοι τοῦ Στρασβούργου ἦταν κατενθουσιασμένοι, γιατί ἡ πόλις τους εἶχε ἀποκτήσει ἐπιτέλους ἕνα τέτοιο θαμσιόο ρολοί, μοναδικὸ στὸν κόσμο. Οἱ ἄρχοντες μάλισα τῆς πόλεως σκέφθηκαν ὅτι θὰ τὸ ζήλευαν καὶ ὅλες ἡ ἄλλες γειτονικῆς πόλεις και ὅτι θὰ προσκαλοῦσαν τὸν Ἰσαάκ Χάμπριχ γιὰ νὰ φτιαξῇ και σ' αὐτὸς ὁμοίο.

"Ἡ σκέψις αὐτὴ ἦταν ἕνα βαρὸ σύννεφο πού ἦρθε γιὰ νὰ σκοπεῖ τὸν ἔνθουσιασμό τους και νὰ τοὺς ὀξῆ σὲ βαθεῖα σκέψις. Στὸ τέλος ὁμως συνέλαβαν ἕνα σατανικὸ καὶ κακοῦμο σχέδιο. Ἀπεφάσισαν νὰ τυφλώσουν τὸ γέρο ρολογά γιὰ νὰ μὴν μπορέσῃ ποτὲ του πειὰ νὰ φτιαξῇ ἄλλο τέτοιο ρολοί. Τὸ πρῶμα βέβαια ἦταν δύσκολο, γιατί ὁ λαὸς ἐκτιμοῦσε και ἀγαποῦσε υπερβολικὰ τὸ γέρο-Ἰσαάκ γιὰ τὴν μεγαλοφυῖα του και γιὰ τὴν ἀγαθότητά του. Ἐπείρε ὁμως νὰ βροῦν μιά ἀφορμὴ γιὰ νὰ τὸν δικάσουν και νὰ τὸν καταδικάσουν.

Τὸν κατηγοροῦσαν λοιπὸν ὅτι ἦταν ἄνθρωπος τοῦ Σατανᾶ, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ὁποῖου εἶχε στήσει τὸ θαμσιόο ἐκείνο ρολοί. Αὐτὴ ἦταν ἡ χειρότερη κατηγορία πού μποροῦσε νὰ βαρῶνῃ ἕναν ἄνθρωπο, στὴν ἐποχὴ ἐκείνῃ τῆς βορραβόρητος και τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ και ἡ γνῆ πού μποροῦσε νὰ γιὰ πισιωτὴ ἀπ' τὸ θρησκώ-λητο λαό.

Φυλάκισαν λοιπὸν τὸν Ἰσαάκ Χάμπριχ ο' ἕνα ἀπ' τὰ σκοτεινότερα κελιά τοῦ πύργου τῆς πόλεως και ἐκεῖ, ἀφοῦ τὸν ὑπέβαλαν στὰ φρικωτέρα βασανιστήρια πού ἦταν γνωστὰ τότε, κατόρθωσαν νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ υπογράψῃ μιά ὁμολογία ὅτι πραγματικὰ ἦταν σύντροφος τοῦ Σατανᾶ.

Μόλις ἔβλιναν στὸ χέρι τους τὴν ἔγγραφο ἐκείνη ὁμολογία, παρουσιάσθηκαν στὸ λαὸ και δήλωσαν ὅτι ὁ Ἰσαάκ Χάμπριχ ὄχι μόνον δὲν ἦταν ἄξιος νὰ λάβῃ τὴν συμφωνημένη ἁμοιβή γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ρολοιοῦ, ἀλλὰ εἰς ἔπειρε νὰ τοῦ ἐπιβλήθῃ ἡ τιμωρία πού ἐπεβάλλετο σ' ὅλους τοὺς συνεργοὺς τοῦ Σατανᾶ, δηλαδὴ νὰ τυφλωθῇ.

"Ὁ γέρο-ρολογαῆς ἔμαθε τὴν κακοῦργο και ἀδικη ἐκείνη ἀπόφασι τῶν ἀρχόντων και μαῦρη ἀπελιπίαση πλημμύρωσε τὴν ἀγαθὴ ψυχὴ του, γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ἀχαριστία.

Τότε ζήτησε νὰ μιλήσῃ ἀκόμη μιά φορὰ στὸς ἄρχοντες και ὅταν τὸν παρουσίασαν μπροστά τους,

τοὺς εἶπε ὅτι τὸ ρολοί ἦταν κουρδισμένο γιὰ νὰ δουλέψῃ ἐπὶ τρεῖς μῆνες μόνο. Γι' αὐτὸ—ἐπρόσθεσε—ἐπείρε νὰ κἀνῃ ἀκόμη μιά συμπληρωματικὴ ἐργασία γιὰ νὰ μπορῇ τὸ ρολοί νὰ ἐργάζεται διαρκῶς και νὰ κουρδίζεται μόνο του. Τοὺς παρακάλεσε λοιπὸν νὰ τὸν πᾶνε γιὰ μιά τελευταία φορὰ στὸν πύργο τοῦ ρολοιοῦ.

Οἱ ἄρχοντες δὲν μποροῦσαν ν' ἀπορίψουν τὴν παράκλησί του καὶ ἕνα πρωὶ ὁ Ἰσαάκ Χάμπριχ, συνοδευόμενος ἀπὸ ἰσχυρὰ φρουρὰ και ἐφωδιασμένος μὲ μερικὰ ἀπ' τὰ συνέργα του, ἀνέβηκε στὸν πύργο, ὅπου μὲ κόπους και μαχόμενος τόσων ἱτῶν εἶχε στήσει τὸ μεγαλοφυέστερο μηχανήμα πού ἐπενοῦσε ποτὲ ἀνθρώπινο μυαλό.

Στάθηκε, κύτταξε τὸ ρολοί ἀμίλητος μερικὰ λεπτά, ἔπειτα πλησίασε, ἔκανε μερικῆς ἀλλαγῆς στὶς μηχανές, λιμάρωσε μερικῶς ἀξονες και, ἀφοῦ ἔριξε μιά τελευταία ματιὰ, δήλωσε ὅτι ὅλα πειὰ ἦταν ἐν τάξει.

Οἱ ἄρχοντες τὸν πῆραν ἀμέσως ἀπὸ καὶ τὸν ξαναπήγαν στὴ φυλακὴ και ἐκεῖ πραγματοποιῶσαν τὴν ἐγκληματικὴ ἀπόφασί τους. Τὸν ἐτύφλωσαν. Ὁ ἀγαθὸς και μεγαλοφυῆς ἐκείνος γέροντας δὲν ἔβανειδε ποτὲ πειὰ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

"Ἀλλὰ ἔπειτα ἀπὸ μερικῆς ὥρας, οἱ ἄρχοντες και ὁ λαὸς τοῦ Στρασβούργου εἶδαν ξαφνικὰ τὸ ρολοί νὰ σταματᾷ και νὰ μὴ σημαίνει πειὰ τίς ὥρες.

"Ἐπείρεν ἀμέσως νὰ ρωτήσουν τὸν Ἰσαάκ Χάμπριχ τὶ τρέχει.

Τότε ἐκείνος μὲ μ' ἄγρια ἱκανοποίηση πού τὴν δυνάμωνε ἀκόμη περισσότερο ὁ πόνος και ἡ θλίψη γιὰ τὸ χάσιμο τῶν ματιῶν του, τοὺς εἶπε:

— Σὰς ἐπλήρωσα γιὰ τὴν ἐγκληματικὴ ἀχαριστία σας. Ὅχι μόνον δὲν μοῦ πληρώσατε τὴν συμφωνημένη ἁμοιβή γιὰ τὸ ρολοί πού σὰς ἐφτιασα και πού βλοῖ σας τὸ καμαρώνετε, ἀλλὰ μοῦ ἐστερήσατε και τὸ πολυτιμώτερο ἀγαθὸ τῆς ζωῆς ἐνὸς ἀνθρώπου: τὸ φῶς μου. Γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἐχίλασα τὸ μηχανήριό τοῦ ρολοιοῦ και κανέναν πειὰ τεχνίτη στὸν κόσμο δὲ θά μπορέσῃ νὰ τὸ βάλῃ σὲ κίνηση.

— Ἐοῦ; δὲν μπορεῖς νὰ τὸν ξαναφτιαξῆς ἐοῦ; τὸν ρώτησαν.

— Ξαναδοῦσε μου τὰ μάτια μου και τὸ φῶς μου γιὰ νὰ τὸν φτιαξῶ, ἀποκρίθηκε πιγρὰ ἐκείνος.

"Ἀλλὰ ποῦς ἀνθρώπος μποροῦσε νὰ τοῦ ξαναδοῦσῃ τὸ φῶς του;

"Ἐγὰ τὸ θαμσιόο ἐκείνο ρολοί σταμάτησε διὰ παντός. Σὴνεται ὅμως ἀκόμη γιὰ νὰ μαρτυρῇ τὴν ἀχαριστία τῶν ἀνθρώπων και τὸν ἐκδικητικὸ πόνο ἐνὸς μεγαλοφυοῦς τεχνίτου...

Καὶ σήμερα ἀκόμη, ὅταν ἐπισκερθῇ κανεὶς τὸν περίφημο τροῦλλο τοῦ Στρασβούργου, τοῦ δείχνουν τὸν ἀκίνητο ὄργανισμὸ τοῦ μεγαλοφυοῦς ρολοιοῦ τοῦ Ἰσαάκ Χάμπριχ.

Οἱ ἄρχοντες τοῦ Στρασβούργου κᾶλεσαν τοὺς μεγαλύτερους ὀφρολογοποιοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀλλὰ κανέναν τους δὲν μπόρεσε νὰ τὸν κἀνῃ νὰ λειτουργήσῃ.

Στὸ τέλος, ἀφοῦ ἀπελιπίζθηκαν, κᾶλεσαν τὸν ρολογά Σοβίλγα ὁ ὁποῖος ἐργάσθηκε τέσσερα χρόνια, ἀπ' τὸ 1838 ὄς τὸ 1842 χρησιμοποιώντας τὰ περισσότερα ἐργαλεῖα τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Χάμπριχ και ἔφτιαξε ἕνα ἄλλο ρολοί, τὸ ὁποῖο τὰ μεσάνητα καθε πρωτοχρονιάς κουρδίζεται μόνο του...

Συνοδευόμενος ἀπὸ ἰσχυρὰ φρουρὰ ἀνέβηκε στὸν πύργο...

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΘΑΡΙΚΟΥ

"Ὁ ζωγράφος Γκαρνεραί, ταξιδεύοντας κάποτε μὲ τὸ πλοῖο «Καρβανά», ἀρρώσθησε. Ὁ γιατρός τοῦ πλοίου στὸν ὁποῖο κατέργη, τοῦ ἔδωσε ἕνα καθαρικὸ γιὰ νὰ τὸ παίρνῃ καθε πρωί.

"Όταν ἡ «Κορβανά» ἐφθασε στὴν Τουλὼνα, ὁ Γκαρνεραί τσακώθηκε γιὰ κάποιον ἀόσημαντο λόγὸ μὲ τὸν καπετάνιο τοῦ πλοίου και τὸν ἐπροκάλεσε σὲ μονομαχία. Ὁ πλοίαρχος δέχτηκε, και ὁ Γκαρνεραί τὸν ἐσκότασε.

— Τὶ τὰ θέλεις... διηγεῖτο ἀργότερα ο' ἕνα φίλο του. Μόλις ἄρχισε ἡ μονομαχία, τὸ διαβολεμένο αὐτὸ καθαρικὸ ἄρχισε νὰ ταράξῃ τὰ σωθικά μου. Ἐπείρα λοιπὸν τὸ ποτόλι και τράβηξα μετ' ἐνὸς ὀψεως ὅτε καὶ νὰ προφθάσω νὰ σκοπεύω ἀπὸ τὴν πολλὴ μὲν βιάσι! "Ἄν ἔτυχε νὰ πετύχω τὸν ἀντίπαλό μου, σ' αὐτὸ φταίει τό... καθαρικὸ καὶ ὄχι ἐγὼ!...

